

Kúria
mint másodfokú bíróság
Í t é l e t e

- Az ügy száma:** Kf.V.39.291/2020/5.
- A tanács tagjai:** dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet a tanács elnöke
Ságiné dr. Márkus Anett előadó bíró
dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit bíró
- A felperes:**
- A felperes képviselője:**
- Az alperes:** Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság
Hatóság
- Az alperes képviselője:** (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.)
Dudás Hargita Zavodnyik Ügyvédi Iroda
(1036 Budapest, Lajos utca 66., ügyintéző: dr.
ügyvéd)
- A per tárgya:** adatvédelmi ügyben hozott NAIH/2019/2566/8.
számú határozat, mint közigazgatási cselekmény
jogszerűségének vizsgálata
- A fellebbezést benyújtó fél:** felperes 105.K.700.451/2019/11. és 13. alszám
alatt
- A fellebbezéssel támadott határozat:** Fővárosi Törvényszék 2020. február 12. napján
kelt 105.K.700.451/2019/9. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 105.K.700.451/2019/9. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 210.000
(Kétszázttízezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 40.000 (Negyvenezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló ügy tényállása

- [1] A perben nem álló (a továbbiakban: kérelmező) 2000. május 18. napján kölcsönszerződést kötött a -vel (a továbbiakban: bank). A bank 2002. május 8. napján azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést, mivel a kérelmező többszöri felszólítás ellenére nem rendezte a teljes tartozását. Ezt követően a bank értékesítette a szerződésből eredő követelését, amely többszöri engedményezést követően a felperesre került átruházásra. Az alperes 2019. március 6. napján adatvédelmi hatósági eljárást indított a kérelmező 2019. március 5. napján érkezett beadványa alapján, amelyben előadta, hogy a felperestől levelet kapott a kölcsön vonatkozásában. A kérelmező a személyes adatai törlésének elrendelését kérte az alperestől, tekintettel arra, hogy állítása szerint a fenti kölcsönt már visszafizette, ezért a felperes nem tarthatna nyilván róla személyes adatot. A hatósági eljárás során a felperes az alperes felhívására úgy nyilatkozott, hogy a kérelmező személyes adatait háromféle célból kezeli. Egyrészt a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2016/679 (EU) rendelet (a továbbiakban: GDPR) 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján követelésbehajtási célból kezeli az engedményezési szerződéssel megszerzett adatokat, valamint a Belügyminisztérium által vezetett nyilvántartásból megszerzett adatokat. Másrészt a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének c) pontja alapján panaszkezelési célból kezel egyes adatokat, úgymint név, ügyiratszám, engedményező, engedményezőnél szereplő azonosítószám, lakcím, panasz előterjesztésének helye, ideje és módja, a panasz tárgya, leírása, ügyfél által bemutatott iratok, dokumentumok, jegyzőkönyv felvétele esetén a panaszos aláírása, válaszban szereplő adatok. Harmadrészt szintén a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének c) pontja alapján a referenciaadatok központi hitelinformációs rendszernek (a továbbiakban: KHR) történő átadása céljából kezel további adatokat. Nyilatkozata szerint a kérelmezőhöz tartozó telefonszámot és e-mail címet nem tart nyilván.
- [2] Az alperes 2019. augusztus 8. napján hozta meg a perben támadott NAIH/2019/2566/8. számú határozatát, amellyel megállapította, hogy a felperes a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozással jogszerűen nem kezelheti a kérelmezőnek a kérelemmel érintett személyes adatait. Kötelezte ezért, hogy a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére irányadó keresetindítási határidő lejártát, illetve felülvizsgálat kezdeményezése esetén a bíróság döntését követő 15 napon belül igazolja a kérelmező felé, ha jogos érdeke fűződik a kérelmező személyes adatainak követeléskezelési célú kezeléséhez és ezen érdeke a kérelmező alapvető jogaival szemben elsőbbséget élvez, valamint a GDPR 14. cikk (2) bekezdésének b) pontja alapján tájékoztassa a kérelmezőt, hogy milyen jogos érdeke miatt szükséges személyes adatai követeléskezelési célú kezelése, ezen érdeke a kérelmező alapvető jogaival szemben elsőbbséget élvez-e, valamint tájékoztassa a kérelmezőt az őt megillető tiltakozási jogról, és arról, hogy ezt hogyan gyakorolhatja. Amennyiben a jogos érdeket igazolni nem tudja, törölje ezen adatokat. Kötelezte továbbá a felperest, hogy amíg nem tesz eleget az I.2.

pontban foglalt kötelezésnek, addig korlátozza a kérelmező személyes adatainak követeléskezelési célú kezelését. Egyebekben a kérelmező személyes adatainak törlésére irányuló kérelmét elutasította. Az ügyintézési határidő túllépésére tekintettel 10 000 forint megfizetéséről rendelkezett a kérelmező felé. Határozatát részletesen indokolta a GDPR vonatkozó 6. cikk (1) bekezdés szerinti, adatkezelésre vonatkozó jogalapok tekintetében, kiemelten kezelve a b) pont szerinti, szerződés teljesítése jogalappal kapcsolatos, felperes által vitatott megállapításokat. Döntésében a polgári jogi kérdéseket is érintette, részben erre alapította az adatvédelmi érvelését.

[3] A felperes az alperesi határozattal szemben keresettel élt, amelyet kiegészített. Kereseti kérelmében elsődlegesen a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 89. § (1) bekezdés a) pontja alapján a határozat megváltoztatásával kérte annak megállapítását, hogy az alperesi határozat jogszabálysértő, és annak a kimondását, hogy a felperes a kérelmező személyes adatait a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján szerződéses jogalapon, a szerződés teljesítése érdekében kezelheti, ezáltal nem merül fel olyan kötelezettsége, hogy a személyes adatok követeléskezelés céljából történő kezeléséhez fűződő jogos érdekét igazolja. Kérte továbbá annak a megállapítását, hogy a felperes jogszerű adatkezelése miatt az adatkezelés korlátozásának, illetve az adatok törlésének szükségessége nem merül fel. Másodlagosan a Kp. 38. § (1) bekezdés a) pontja és a 89. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján az alperesi határozat megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte akként, hogy az alperest az elsődleges kérelmében meghatározottakkal egyező tartalmú határozat meghozatalára kötelezze a bíróság.

[4] Álláspontja szerint az alperesi határozat téves jogértelmezésen alapul, ezáltal annak megállapításai jogszabálysértők, mert a jelen ügy kapcsán nem elégséges pusztán a GDPR és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseit vizsgálni, hanem *a mögöttes polgári jogi jogviszonyokat is elemezni kell*. Így tekintetbe kell venni, hogy a polgári jogi jogviszonyban a kölcsönszerződés felmondásához a kérelmező azon magatartása vezetett, mellyel a felek közti megállapodást nem teljesítette többszöri felszólítás ellenére sem, úgy, hogy közben semmilyen módon nem igazolta, hogy a követelés összegét már teljesítette volna. A polgári jogi kérdések értelmezésének kiindulópontjaként hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 525. § (1) bekezdésére és 321. § (1) bekezdésére, valamint a régi Ptk.-hoz fűzött magyarázatra. Előadása szerint *a szerződés a felmondással a jövőre nézve szűnik meg, és ez a kitétel azt jelenti, hogy a szerződés alapján teljesített szolgáltatások visszajárnak, azaz a szerződés csak akkor szűnik meg teljes egészében, amikor a felek a jogszabályban és egyébként a kölcsönszerződésben foglalt elszámolási kötelezettségüknek teljes egészében eleget tettek*. Ebből következően véleménye szerint az alperesi jogértelmezés, - amelynek értelmében a felmondást követően a szerződés semmilyen joghatás kiváltására nem lenne alkalmas - olyan jelentést társítana ehhez a helyzethez, hogy a jogviszonyból elszámolási kötelezettség sem származna. Utalt a polgári bírói gyakorlatra, amely azt támasztja alá, hogy a felmondott kölcsönszerződések után a visszafizetési, illetve elszámolási kötelezettség is a szerződésben foglaltak szerint kell, hogy végbe menjen. Ebből pedig a jelen ügyre vonatkoztatva leszűrhető, hogy *a kérelmező személyes adatait a szerződés fennmaradó rendelkezéseinek teljesítése érdekében, annak kapcsán kell kezelni*.

[5] Szemben az alperesi határozati érveléssel előadta, hogy a régi Ptk.-hoz fűzött Nagykommentár magyarázata alapján az engedményezések révén a követelés nem válik el az alapjogviszonytól, nem is válhat el, hiszen pontosan az az engedményezés lényege, hogy csupán egy egyszerű alanyváltozás történik a kötelemben, minden feltétel és szerződéses rendelkezés változatlan marad. Álláspontja szerint ez úgy értelmezendő, hogy a követelés

engedményezésével az alapul fekvő szerződésben kikötött és abból eredő jogok is átszállnak az engedményesre, következésképpen a követelés teljes mértékben nem távolodik el a szerződéses alapjogviszonytól. Rögzítette, hogy a követelés fennállása nem tekinthető vitatottnak, továbbá az elévülés kérdése indifferens, mert a követelések elévülése semmilyen kapcsolatban nem áll azzal, hogy maga a követelés fennáll-e vagy sem.

[6] A követelésbehajtási célból végzett adatkezelés kapcsán kifejtette, hogy *az adatkezelés célja a kölcsönszerződésből eredő, annak felmondását követően továbbélő elszámolási kötelezettség érvényesítése, különösen a követelés érvényesítése és behajtása, azaz a hitelező és az adós között fennálló szerződésben foglalt kötelezettség kikényszerítése. Nézete szerint sem az adatkezelés céljának, sem jogalapjának megállapítása tekintetében nem bír relevanciával az, hogy az adatkezelés végeredményben még az eredeti jogosultnak, azaz a hitelezőnek, vagy már magának a felperesnek az érdekében történik, azaz a követelésbehajtási folyamat során megtérült összeg kinek a részére folyik be.* Mindezek adatvédelmi szempontú értékelése során kitért arra, hogy a perbeli esetben ezért a személyes adatok kezelésének jogalapjaként alkalmazható a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti szerződéses jogalap; továbbá, - szemben az alperesi határozati hivatkozással - az engedményezés nem jelenti a „probléma” szerződésen kívüli megoldását, mert a felperes a tevékenységet a kölcsönszerződésre tekintettel végzi. Jogalapváltásra csak abban az esetben lenne szükség, amennyiben az adatkezelésben és/vagy annak végső céljában olyan változás következne be, amely egyértelműen megszakítaná az adatkezelés eddigi egységes folyamatát, azonban az engedményezéssel ez nem következett be. Az álláspontja alátámasztásaként a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja mellett felhívta a GDPR 22. cikk (2) bekezdés a) pontját, amelyből következik, hogy a jogalkotó a normaszövegben egyértelműen kimondta volna (ahogy a 22. cikk (2) bekezdés a) pontjában ezt megtette), ha szűkítő értelmezés vagy alkalmazás lett volna a célja. Hivatkozott még a GDPR (40), (44) preambulumbeközdéseire, amelyekből szintén nem olvasható ki a szerződéses jogalap alkalmazásának olyan szűkítő értelmezése, hogy az csak az érintett és a vele először szerződő adatkezelő szerződéses jogviszonya kapcsán lenne használható.

[7] Eljárási jogszabálysértésként rögzítette, hogy az alperesi határozat sérti az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) alapveti rendelkezéseit, a tényállás tisztázására és a bizonyításra vonatkozóan a 62. §-át, valamint az Info tv. 60/A. § (1) bekezdését. A védíratra észrevételt tett, amelyben sérelmezte, hogy az adatkezelés jogalapjának meghatározása tekintetében az alperes elmulasztotta tekintetbe venni a különbséget a követelésbehajtó cég megbízási jogviszony keretében végzett tevékenysége és aközött, hogy a felperes engedményezés révén megszerzett saját követelés behajtását végzi; megbízás esetén a követelés behajtása a megbízó nevében, az ő javára folyik, a jogosulti pozícióban nincs változás, a követeléskezelő cég az alapjogviszony tekintetében harmadik személynek minősül; az engedményezés esetén viszont a követeléskezelő vállalkozás a saját nevében és a saját javára szólítja fel az ügyfelet a teljesítésre, vagyis ő lép az eredeti jogosult helyébe, tehát ő a követelés jogosultja. Az alperes által hivatkozott, a 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport 06/2014. számú véleménye (a továbbiakban: Munkacsoporti Ajánlás) nem is alkalmazható, mert a megbízási jogviszony keretében történő követelésbehajtással kapcsolatos adatkezelési jogalap kérdését elemzi. Végül kifogásolta, hogy az alperes által felhívott, az Európai Adatvédelmi Testület 2/2019. számú ajánlásának (a továbbiakban: Testületi Ajánlás) szövege nem egyezik meg teljes egészében a végleges szöveggel. Annak végleges szövege (42. rendelkezése) kifejezetten nevesíti az elszámolási kötelezettséggel kapcsolatos adatkezelés jogalapja esetében a szerződés teljesítésére való hivatkozást. A Munkacsoporti Ajánlásból a 8. példát emelte ki az álláspontja alátámasztásaként.

- [8] Az alperes a védiratában a felperes keresetének elutasítását kérte. A felperes polgári jogi jogértelmezése kapcsán kifejtette, hogy *amennyiben a szerződés megszűnik, úgy a szerződés teljesítése jogalapon nem lehetséges adatkezelés, és ugyan nem vitatottan fennmarad egy elszámolási kötelezettség*, de ez nem jelenti a szerződéses jogalap alkalmazhatóságát. Adatvédelmi szempontból a szerződés és a felmondást követő elszámolási kötelezettség elválik egymástól, és szemben a felperesi érveléssel az elévülés kérdése annyiban releváns, hogy egy bírósági úton ki nem kényszeríthető követelés esetében a felperesnek, mint adatkezelőnek különösen figyelembe kell venni az önkéntes teljesítés realitását is, és erre tekintettel kell elvégeznie az érdekmérlegelést. Utalt arra, hogy töretlen a gyakorlat abban a tekintetben, hogy a szerződés teljesítése jogalap szűken értelmezendő, amelyet megerősít a Munkacsoporti Ajánlás szerinti vélemény (Ennek értelmében: „a 7. cikk b) pontja csak arra vonatkozik, ami a szerződés teljesítéséhez szükséges, tehát nem vonatkozik a nemteljesítés által előidézett további lépések, illetve a szerződés végrehajtásakor felmerülő egyéb eseményekre. A kifinomultabb adatkezelés - amelyben harmadik felek is részt vesznek, például követelésbehajtás, illetve szolgáltatást ki nem fizető ügyfél bíróság elé állítása - nem a szerződés normális teljesítése keretében történik, így azok nem tartoznak a 7. cikk b) pontjának hatálya alá.”). Utalt arra is, hogy ez megközelítés tükröződik a Testületi Ajánlás 37. pontjából, miszerint a szerződés teljesítése jogalap szűken értelmezendő és az nem terjed ki automatikusan a nemteljesítésből eredő adatkezelésre, illetve, hogy a fizetési emlékeztető kiküldésével, illetve a szerződés normális menetbe terelésével kapcsolatos adatkezelés eshet a szerződés teljesítése jogalap alá. A felperes maga is elismerte keresetében, hogy a felmondás a szerződésszerű teljesítésre vonatkozó rendes rend rendelkezései körében szünteti meg a szerződést, tehát a felperes sem vitatta, hogy a felmondást követően nem értelmezhető a szerződés normál rendben való teljesítése. A helyes értelmezés az, hogy az engedményező és a kérelmező közötti szerződésre hivatkozással az engedményes felperes nem jogosult a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján kezelni a kérelmező adatait amiatt sem, mert az engedményezési megállapodással az engedményes csak a követelés tekintetében lépett az engedményező helyébe, az alapjogviszony egésze tekintetében azonban nem. A kereset eljárásjogi jogszabálysértésekre való hivatkozásait is alaptalannak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [9] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az eljárásjogi jogszabálysértések vonatkozásában az Ákr. alapelvi szintű rendelkezései megsértésére vonatkozó felperesi hivatkozás alapján rögzítette, hogy töretlen az ítélkezési gyakorlat abban, hogy amennyiben az adott tényállásra nincs konkrét tételes jogszabály, de kimutatható valamely alapelv sérelme, akkor az adott cselekmény vagy mulasztás alapelvbe ütközése megállapítható; ugyanakkor az alapelvek szubszidiárius jellegéből az következik, hogy amennyiben a jogvita tételes jogszabály alkalmazásával megítélhető, úgy a döntést arra kell alapozni. E hivatkozásokat egyaránt az alapelvekre, és az adott tényállásra vonatkozó tételes jogszabályi rendelkezésekre vetítve megállapította, hogy alapelvi sérelemre úgy utalt a felperes, hogy a jogsértés mibenlétét nem jelölte meg, így ezen állítása nem megalapozott. Az ügyintézési határidő túllépése vonatkozásában arra jutott, hogy az az ügy érdemére nem hatott ki. A további eljárási jogszabálysértések (tényállás tisztázása és a bizonyítékok mérlegelése iránti kötelezettség megsértése) tekintetében rögzítette e kötelezettségek mibenlétét, és azt, hogy ezek sérelmét a felperesnek kellett volna bizonyítania a perben, de érdemi bizonyítási indítványt e körben nem terjesztett elő. Így a továbbiakban alapvetően jogkérdésről kellett döntenie az eljárás során.
- [10] Az elsőfokú bíróság a jogkérdésekre vonatkozó, így az anyagi jogi jogsértésekre utaló kereseti kérelmi hivatkozásokat szintén megalapozatlannak találta. Kifejtette, hogy helyesen

foglalt állást az alperes abban a tekintetben, hogy a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti jogalap csak akkor alkalmazható, ha az a szerződés teljesítéséhez szükséges, tehát nem lehet kiterjeszteni ezt a jogalapot olyan adatkezelésekre, amelyekre a szerződés érintett általi nemteljesítése miatt előidézett helyzet orvoslása érdekében van szükség; ez a jogalap nem vonatkoztatható arra az esetre, ha az adatkezelő az elmaradt teljesítés miatt az érintettel szembeni követelését követelésbehajtással foglalkozó vállalkozásra engedményezi. E jogalap szerinti adatkezelés előfeltétele, hogy a szerződés létezzon, valamint érvényes és hatályos legyen, amelynek teljesítésére hivatkozással történik az adatkezelés. A régi Ptk-hoz fűzött magyarázatra való alperesi hivatkozás is helyes, miszerint az engedményezés a követelés tulajdonjogának átruházása, az engedményezéssel tehát a követelés elválk az eredeti jogviszonytól, amelyből az származik, és az engedményes kizárólag a követelés - és nem az alapjogviszony - vonatkozásában lép az engedményező helyébe. Azáltal pedig, hogy az engedményezéssel a követelés elválk az alapjogviszonytól és az engedményes a követelés jogosultjává válik, a követelés engedményes általi érvényesítése, illetve az ahhoz kapcsolódó adatkezelés többé már nem azon szerződés teljesítése érdekében történik, amelyből a követelés eredetileg származott. A felperes helyzetére nézve rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy mint engedményes a követelés behajtása céljából saját érdekében és saját javára jár el, hiszen a kötelezett teljesítésre bírása, valamint az ennek érdekében végzett adatkezelés a felperes jogos érdekét, nem pedig az alapul fekvő szerződés teljesítését szolgálja (mivel a követelés az engedményezéssel függetlenné vált a szerződéstől). Kiemelte, hogy a felperes és a kérelmező között szerződéses jogviszony nem áll fenn, amely adatkezelési szempontból azt jelenti, hogy az engedményezés keretében történő adatátvétel jogalapja így csak más, - tipikusan az engedményes részéről a követelés saját részre történő érvényesítéséhez fűződő jogos érdeke - lehet. Mindebből pedig következik, hogy a felperes olyan szerződés teljesítésére hivatkozással végezte a személyes adatok kezelését, amely megszűnt, azaz nem alkalmas joghatás kiváltására, így a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontját nem hívhatta volna fel jogszerűen az adatkezelése jogalapjaként. Ítéletében rögzítette ugyanakkor, mivel jogszabály által lehetővé tett követelésvásárlási tevékenysége keretében jutott hozzá a kérelmező személyes adataihoz, más jogalap fennállhat ezen személyes adatok követeléskezelési célú kezelésére.

- [11] Ítéletében kitért arra is, hogy a perben a GDPR és az Infotv. irányadó rendelkezéseinek értelmezésével, és nem a felperes által felvetett - lényegében - polgári jogi, a szerződés engedményezésének részleteit tárgyaló jogkérdésben kellett állást foglalnia. Megjegyezte, hogy a felperesi érvelést nem találta konzisztensnek, mert bár a felperes maga is utalt arra, hogy a régi Ptk-hoz fűzött indokolás szerint a felmondás a másik félhez intézett olyan egyoldalú jognyilatkozat, amely a szerződést megszünteti, mégis a levezetését jelentős részben arra alapította, hogy az eredeti kötelemben az engedményező helyébe lépve az eredeti szerződéses jogviszonyban álló félként kell rá tekinteni. E vonatkozásban az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a Testületi Ajánlásban is megjelenő értelmezést tartotta irányadónak, mely szerint a szerződés teljesítése, mint jogalap szűken értelmezendő és az nem terjed ki automatikusan a nemteljesítésből eredő adatkezelésre, illetve hogy csak a fizetési emlékeztető kiküldésével, illetve a szerződés normális menetbe terelésével kapcsolatos adatkezelés eshet a szerződés teljesítése jogalap alá, az eredeti szerződés megszűnését követő, követeléskezelési célú adatkezelésre azonban mindez nem alkalmazható.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes fellebbezést terjesztett elő, amelyet kiegészített. Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy nem követett el jogsértést, vagyis a kérelmező személyes adatait a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b)

pontja alapján szerződéses jogalapon jogszerűen kezelte és kezeli, így jogsérelem nem következett be, az adatkezelés korlátozásának, illetve a vonatkozó személyes adatok törlésére való kötelezésnek nincs helye. A megváltoztatás kérelmezésének keretében kérte továbbá annak megállapítását, hogy az ítélet és az alperesi határozat azért is jogsértő, mert tévesen értelmezi a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontját, a szerződéses jogalapon történő személyes adatkezelést. A megváltoztatás körében annak kimondását is kérte, hogy a szerződés felmondásával a felek között egy elszámolási kötelezettség (mint visszamaradó jogviszony) a felmondást követően is fennmarad és ebben a tekintetben a szerződés nem szűnik meg, valamint, hogy az engedményezéssel az engedményesre száll át az adós szerződés szerű teljesítésre szorításának a joga, az ehhez szükséges személyes adatkezelések lefolytatásának jogával együttesen. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megsemmisítését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, - a megváltoztatás kérelmezése keretében írt - álláspontjával egyező tartalmú iránymutatás előírásával. Perköltséget kért, amelyet költségjegyzéken felszámított.

- [13] Fellebbezésében kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete mind eljárásjogi, mind anyagi jogi szempontból jogsértő. Álláspontja szerint a törvényszék nem vette figyelembe a közigazgatási per célját, a közigazgatási bíróságok feladatát. A Kp.-hoz fűzött Kommentárra és a Kúria 1/2011. (V. 9.) KK véleményére utalva kifejtette, hogy a közigazgatási bíróságok nem értelmezhetik szűkítően az általuk vizsgálandó anyagi jogi kérdéseket. A jelen esetben sem lett volna mellőzhető a jogszabályi értelmezés olyan jogszabályok kapcsán, amelyek az adatvédelmi kérdések egyértelmű előkérdésének minősültek. E körben hivatkozott arra, hogy bár az elsőfokú bíróság maga is elismerte: a szerződéses jogalap alkalmazásához elengedhetetlen a szerződés léte, érvényessége, és hatályossága kérdésének a vizsgálata, mégsem eszerint járt el, amikor a polgári jogi kérdéseket másodlagosnak, mögöttesnek tekintette, azokat kellő mélységben nem vizsgálta. Ezzel a hatékony jogvédelem, mint a közigazgatási per célja is megkérdőjeleződött, és az egész követeléskezelő iparágat érintően elmaradt a fentiek alapos vizsgálata.
- [14] Anyagi jogi szempontból kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperesi érvelés konzisztens voltát megkérdőjelezte (azon két felperesi állítás vonatkozásában, hogy 1. a felmondás megszünteti a szerződést, 2. – mégis - az eredeti jogviszonyban álló félként kell tekinteni az engedményesre, amely az eredeti kötelemben az engedményező helyébe lép). Figyelmen kívül hagyta azt a felperesi hivatkozást e körben, hogy a régi Ptk. és annak magyarázata a felperes álláspontjának megfelelően értelmezendő. Megismételte ezért a perben már kifejtett, - a régi Ptk. 321. § (1) bekezdését és az ahhoz fűzött Nagykomentárt idéző - előadását, amiből nézete szerint következik: a felmondás a szerződést csupán részben, a szerződés rendes rend szerinti lefolyásában szünteti meg és azt egyszerűsíti le egy elszámolási kötelezettségre (rendkívüli rendre), vagyis az adós személyes adatait a szerződés fennmaradó rendelkezéseinek teljesítése érdekében, annak kapcsán kell kezelni. Nézete szerint így az adatkezelés nem is válhat el magától a szerződéstől.
- [15] Sérelmezte továbbá, hogy az engedményezés joghatásai kapcsán is téves álláspontot foglalt el az alperes és az elsőfokú bíróság, mert helytelen volt a kiindulópontjuk - miszerint a követelés tulajdonjogának átruházása az engedményezés. Emiatt a következtetésük sem megfelelő, tehát az az álláspont, hogy az engedményezéssel a követelés elválik az alapjogviszonytól. Ezzel szemben a kérdés kiindulópontja kapcsán az EBH 2010. 2234 számon megjelent eseti döntésre és a jogirodalomra hivatkozva (Menyhárd Attila: Dologi jog, ELTE Eötvös Kiadó 2014.) rögzítette, hogy a követelések tulajdonjognak nem tárgyai (birtokba nem vehetők), a jogirodalom alapján ezért e javak átruházása nem a tulajdonátruházási szabályok, hanem az átruházhatóságukat megalapozó jogi norma tartalma szerint történik. Az alperesi és az ítéleti következtetés pedig azért téves, mert a mind a jogirodalom, mind a régi Ptk. 328. §-ához fűzött Nagykomentár szerinti magyarázat azt

támasztja alá, hogy az engedményezéssel az eredeti jogosultság tekintetében csak egy alanyváltozás történik; az engedményes az eredeti követelést szerzi meg az eredeti feltételekkel és az eredeti biztosítékokkal, azaz maga az engedményes az, aki belép az engedményező helyére. Így az engedményezések révén a követelés nem válik el az alapjogviszonytól, annak lényege ugyanis, hogy csupán egy egyszerű alanyváltozás történik a kötelemben. Ebből pedig következik, hogy mind a felmondást, mind az engedményezést „túléli” a kölcsönszerződés, és mint jogalap a szerződés teljesítése az adatkezelés megfelelő jogalapja lehet.

- [16] Nézete szerint az elsőfokú bíróság a polgári jogi kérdések téves minősítése miatt az adatvédelmi álláspontjában is helytelen következtetésre jutott, amelyet az is kiváltott, hogy egyrészt nem vette figyelembe a megbízás alapján, illetve az engedményezés alapján történő követelés behajtás közötti éles különbséget, másrészt a Testületi Ajánlás felperes által hivatkozott, a szerződéses jogalap alátámasztására felhívott rendelkezéseit. Ítéletében csak az alperes által felsorakoztatott, egy korábbi, még a nyilvános konzultáció előtti, nem végleges verziójú ajánlási rendelkezéseket vette számba és értékelt. E körben a fellebbezésében idézte a Testületi Ajánlás 42. rendelkezését („Ha a szerződés megszűnik, ez bizonyos mértékű adminisztrációt, például az áru visszaküldését vagy fizetést vonhat maga után. A kapcsolódó adatkezelés alapulhat a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontján.”), amelyből következően a felperes álláspontja szerint a szerződés teljesítése jogalap alapján van lehetőség a személyes adatok kezelésére a szerződés vonatkozásában az elszámolási jogviszonyban történő fizetés teljesítése kapcsán. A Testületi Ajánlásban foglalt azon rendelkezést sem vette tekintetbe az elsőfokú bíróság, amelyből következik: csak ha a szerződés teljes egészében megszűnik, kell felhagynia az adatkezelőnek a szerződés teljesítése érdekében történő adatkezeléssel. Előadta, hogy az alperes által is elismert módon, a kölcsönszerződés felmondása a kölcsönszerződést nem szünteti meg teljes egészében. Így – miként a felperes korábban kifejtette - az adatkezelés a továbbiakban is a szerződés teljesítése céljából történik. Az adatvédelmi érvelés körében kitért még arra, hogy az alperes a Munkacsoporti Ajánlásra hivatkozott, de annak szövegét megvizsgálva („A kifinomultabb adatkezelés - amelyben harmadik felek is részt vesznek, például követelésbehajtás, illetve szolgáltatást ki nem fizető ügyfél bíróság elé állítása - nem a szerződés normális teljesítése keretében történik, így azok nem tartoznak a 7. cikk b) pontjának hatálya alá.”) megállapítható, hogy az harmadik személyek, azaz külső követeléskezelő cégek tekintetében állapítja meg, hogy már nem alkalmazható a szerződés teljesítése jogalap. Ebből következően a felperes álláspontja szerint az engedményezett követelések tekintetében a Munkacsoporti Ajánlás e rendelkezése egyáltalán nem vehető figyelembe, amelyet alátámaszt az ebben az ajánlásban felhozott 8. példa is. Rögzítette, hogy a példa ugyan a megbízás alapján történő adatkezelést mutatja be, de még ez esetben is elismeri meghatározott adatok kezelése - azaz az érintett alapvető adatainak, így nevének, lakcímének és elérhetőségi adatainak kezelése - tekintetében, hogy ez beletartozhat a szerződés teljesítéséhez szükséges adatkezelésekbe. Ebből következően - a felperes álláspontja szerint - az engedményezés esetén is alkalmazható a szerződéses jogalap, tekintve, hogy a megbízás alapján történő követeléskezelésnél és adatkezelésnél élesebben elválik a követelés behajtása az eredeti jogosult és kötelezett között kötött szerződéstől, míg az engedményezés esetében ez fogalmilag kizárt. Mindezek alapján kérte a Kúriától annak figyelembevételét, - még ha valamennyi személyes adat tekintetében nem is fogadja el a szerződés teljesítése jogalap használatát - hogy a Munkacsoporti Ajánlásban megjelölt adatkörök (az érintett alapvető adatai) vonatkozásában szolgálhat az adatkezelés alapjául a szerződés teljesítése jogalap. Összegezte: a szerződés teljesítéséhez kapcsolódó elszámolási kötelezettség kizárólag a követelés tekintetében állhat fenn, ami azonban a kölcsönszerződés megkötésével keletkezett. Ebből következően is fogalmilag kizárt, hogy elválasztható legyen

egymástól a kölcsönszerződés és az elszámolási jogviszony, ezért a szerződés teljesítésére való hivatkozás a megfelelő jogalap.

- [17] Fellebbezésében ezt követően a személyes adatok védelmének szintjével kapcsolatban tett előadást, a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a)-f) pontjaiban foglalt jogalap egyenértékűségét hangsúlyozva. Kiemelte - szemben az alperesi érveléssel - hogy az f) pont szerinti jogos érdek, mint jogalap használata sem jelentené az érintett személyes adatainak magasabb fokú védelmét, mert az e jogalpnál az érintettet megillető tiltakozási jog érdemi hatás nélkül maradhat, amennyiben az adatkezelést indokolják a jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez vagy védelméhez kapcsolódó „kényszerítő erejű jogos okok”. A jogos érdek jogalapra történő átállás - körülbelül 36 268 érintetti megkereséssel kalkulálva - indokolatlan adminisztrációs terhet, költséget jelentene számára, mindösszesen 81 639 588 forintot tenne ki (előzetes költségbecslést a fellebbezés kiegészítés 3. számú mellékleteként csatolta), és mivel a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: KHR. tv.) szerint kezelt adatok köre (jogsabályi kötelezettségből fakadóan kezelt adatok) átfedésben is van a jelen per tárgyát képező adatokkal, a tiltakozási jog alapján beérkező érintetti kérelmek esetén sem kerülhetne sor az adatkezelés megszüntetésére és az adatok törlésére. Megjegyezte, hogy éppen a GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti panaszkezelés céljából és a KHR-rendszernek való referenciaadat átadás céljából történő adatkezelés fenntartása és azoknak a szerződés teljesítése jogalaptól való megkülönböztetése támasztja alá, hogy a felperes ez utóbbi jogalapot csak abban az esetben és azon adatkörök tekintetében alkalmazza, amennyiben az valóban a kölcsönszerződésből eredő követelése behajtása érdekében szükséges.
- [18] Eljárásjogi szempontból fellebbezésében az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozva kifogásolta, hogy a Kp. 84. § (2) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésében foglaltakba ütközően az elsőfokú bíróság érdemi indokolás nélkül mellőzte a felperes által hivatkozott adatvédelmi ajánlások mérlegelését, miközben elfogadta az alperes által felhívott, nem a hatályos verzió szerinti rendelkezéseket. Megjegyezte, hogy a tárgyaláson szóban, röviden, a kölcsönszerződés felmondással történő megszűnésével indokolt ítélethez képest írásban az indokolás az engedményezés kérdéskörét taglalta, az adatvédelmi kérdésekről csak keveset tartalmaz. Kiemelte, hogy - szemben az ítéleti megállapítással - a felperes az Ákr. alapelveit érintő sérelemre való hivatkozásnál is megjelölte a jogsértés mibenlétét (keresetlevél 5. pontjának 7. bekezdése), konkrétan a tényállás tisztázási kötelezettség megsértését.
- [19] Fellebbezés kiegészítésében a felperes további polgári jogi szakirodalmi hivatkozáson keresztül megismételte az elszámolási kötelezettséggel és az engedményezéssel, valamint azoknak a szerződés teljesítése jogalappal való összefüggése körében kifejtett álláspontját. A GDPR 6. cikk (1) bekezdés rendelkezései kapcsán pedig rögzítette, hogy azokat nem lehet minden jogrendszerben egyformán értelmezni, azt a jelen esetben a magyar jogrendszerbe beillesztve, és az elszámolási jogviszony tekintetében kell értelmezni, amelyből álláspontja szerint következik a szerződés teljesítése jogalap. A 6. cikk (1) bekezdés a)-f) pontjaiban foglalt jogalapokat tekintve, azok sorrendjére utalt, amelyet nézete szerint sem az alperes, sem az elsőfokú bíróság nem vont mérlegelési körébe, holott az f) pont inkább szubszidiáriusnak tekinthető a többi jogalaphoz képest; a felperes értelmezésében a deliktuális felelősséghez kapcsolódó helytállási kötelezettség esetén szolgálhatna alapul. Külföldi joggyakorlati példákat és jogirodalmi hivatkozást hívott fel arra nézve, hogy eltérően alakul a követeléskezelési tevékenység adatkezelési gyakorlata. Végül utalt arra, hogy az alperes és az elsőfokú bíróság az egész követelésvásárló és -kezelő iparágat érintő alapkérdés tekintetében mulasztotta el a jogszabályok alapos vizsgálatát, és az értelmezésükből fakadó álláspont elfogadása oda vezethetne, hogy ezen iparágtól, de a bankoktól és minden, a követelését

érvényesítő féltől megkövetelné a jogos érdek jogalapra átállást, ami azon túl, hogy aránytalan, ésszerűtlen és felesleges terhet jelentene, még méltánytalan is.

[20] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, valamint a felperes fellebbezési eljárási költségben való marasztalását. Perköltségét költségjegyzéken 210 000 forint összegben számította fel, a jogi képviselővel kötött megbízási szerződésre utalva.

[21] Érdemben fenntartotta a perbeli álláspontját, és hangsúlyozta, hogy abban az esetben, amikor egy nemteljesítés jogkövetkezményei alkalmazásához kapcsolódik az adatkezelés, akkor a szerződéses jogalap helyett más jogalapok alkalmazását kell mérlegelni az adatkezelőnek. Így az elsőfokú bíróság érdemben helyes és megalapozott döntéssel értelmezte az irányadó jogszabályi rendelkezéseket. Nézete szerint maga a felperes által megjelölt források és idézetek is az alperesi álláspontot támasztják alá, így a Testületi Ajánlás 42. pontja is, amelynek szövege a megszüntetési adminisztráció kapcsán utal példaként a fizetésre, mint adminisztratív intézkedésre. Kiemelte, hogy a felperes érvelése több esetben is önellentmondásos: egyrészt a felperes előadta, hogy a felmondással a szerződés nem szűnik meg, míg a 42. pontra adott levezetése azzal kapcsolatos, hogy a szerződés megszűnését követően is végezhető adatkezelés a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján; másrészt a jogalapok hierarchiája kapcsán tett nyilatkozatait illetően is megállapítható ellentmondás. Rögzítette, hogy ennek kérdése nem hat ki az ügy érdemére, de a jogalapok mellérendelt kapcsolatban állnak egymással, sorrendjüknek nincs jelentősége. Vitatta, hogy a szerződéses jogalap esetén a tiltakozási jog hiányát megfelelően ellensúlyozná az adathordozhatósághoz való jog. Alperesi álláspont szerint éppen a tiltakozási jog az, ami a követeléskezelési tevékenység kapcsán adatvédelmi szempontból megfelelő garanciát adhat az érintetteknek és ehhez képest súlytalan a felperesi hivatkozás. Annak elfogadása oda vezethetne, hogy a tiltakozási jog hiánya miatt a felperes határidő nélkül, szerződéses jogalapon bármilyen személyes adatot kezelhetne, mindaddig, amíg az egyoldalú álláspontja szerint neki bárkivel követelése áll fenn. A jogalapok helyes értelmezésével megállapítható, hogy a c) pont alapján köteles kezelni azokat az adatokat, amelyekre jogszabály kötelezi és az f) pont alapján jogosult lehet kezelni a követelése érvényesítéséhez szükséges adatokat, amelyhez ugyanakkor érdek-mérlegelési tesztet kell végeznie. Ennek elvégzése a szerződéses jogalapra hivatkozással jogszerűen nem mellőzhető. Nem lehet alappal felhozni ezzel szemben azt, hogy a jogszabályok betartása a felperes számára mekkora munkateherrel vagy költséggel jár. Rögzítette mindezek alapján, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, érdemben helyes következtetéseket tartalmaz és a felperes az eljárásjogi jogszabálysértések kapcsán sem támasztotta alá a fellebbezésében foglaltakat.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A Kúria megállapította, hogy a felperes keresete nem alapos.

[23] Előjáróban leszögezi, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az irányadó adatvédelmi rendelkezések helyes értelmezésével, a felperes kereseti kérelmének és az alperes védiratának a korlátai között eljárva, a döntése meghozatalához szükséges mértékben és megfelelően feltárt tényállásból helytálló jogi következtetést vont le. A fellebbezésben és annak kiegészítésében foglaltakra hivatkozással az alábbiakra mutat rá a Kúria.

[24] Elsődlegesen a felperesnek az eljárásjogi jogszabálysértések kapcsán kifejtett érvelését vizsgálata meg. Miként a felperes pontosan kiemelte a fellebbezésében, az ítélettel szembeni követelményként az indokolási kötelezettséget a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdése írja elő. A (4) bekezdés alapján az indokolás a bíróság által

megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. A jogszabályhely (5) bekezdése értelmében a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte (...). A Pp-hez fűzött Kommentár is rögzíti, hogy az ítélet indokolásában „a Pp. 279. § szerinti mérlegeléssel megállapított tényállás rögzítését az adott ügy eldöntéséhez szükséges mértékben, azaz a releváns tényekre szorítkozva kell elvégezni (...). Az indokolásban ismertetni kell a per tárgyára vonatkozó kérelmeket (pl. kereseti kérelem, ellenkérelem, viszontkereset), a felek ezzel kapcsolatos nyilatkozatait és annak alapjait, melyekre a bíróságnak az indokolásban reflektálnia kell. (...) Bár új rendelkezés, hogy az ítélet jogi indokolásában az ítélet alapjául szolgáló jogszabályok mellett szükség esetén azok értelmezésére is ki kell térni, ezt a bíróságok korábban is megtették.”

[25] Az idézett jogszabályhelyek és a vonatkozó Pp. Kommentár alapján a Kúria rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében eleget tett az indokolási kötelezettségének. Ismertette a kérelmező kölcsönszerződésének bank általi felmondásával kapcsolatos, valamint a követelés engedményezésével összefüggő tényeket, azt, hogy miként került a felperesre engedményezésre az adott követelés. Összefoglalóan megjelenítette az alperesi határozatban írtakat, a felperes kereseti kérelmében előadott, - az alperesi határozat jogszerűségét vitató - érveit, az alapul fekvő polgári jogi kérdésekben levezetett felperesi jogértelmezést és az abból levont adatvédelmi szempontú felperesi álláspontot. Összegezve bemutatta az alperesi védíratban foglaltakat, az arra reflektáló felperesi előadást is, majd jogi indokolásában a kereseti kérelem lényegi tartalmára adekvát módon reagálva adta meg az ítélete alapjául szolgáló jogi indokokat. Az nem tekinthető az indokolási kötelezettség megsértésének, ha az elsőfokú bíróság a felek által előterjesztett nyilatkozatoknak nem valamennyi elemére, csak - a jogvita eldöntéséhez - releváns, lényegi elemeire helyezve a hangsúlyt, ezekre tér ki az ítélete indokolásában, amennyiben a döntése alapját képező jogi álláspontja, jogértelmezése egyértelműen kitűnik az ítéletből. A perbeli esetben a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti szerződéses jogalap mibenlétének tisztázása után az elsőfokú bíróság világosan megjelölte a jogi indokolása kereteit, amikor a szerződés léte, érvényessége és hatályossága kérdését, a követelés átruházásának, az engedményezésnek a joghatásait, annak a felperes és a kérelmező (kölcsönszerződés viszonylatában: adós) közötti jogviszonyban való értékelését megadta. Mivel pedig az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés felmondással való megszűnéséből és abból indult ki, hogy az engedményezéssel a felperes és a kérelmező között szerződéses jogviszony nem áll fenn, az ezekből levont adatvédelmi következtetéseit is ehhez igazította, a Testületi Ajánlásban megjelenő egy értelmezést kiemelve (az elsőfokú ítélet [35] pontja), amelyet az alperes hivatkozott a perben. Nem sértette meg az indokolási kötelezettségét azzal, hogy - eltérő jogi kiindulópontja és álláspontja folytán - a felperes által felhívott további, a Testületi Ajánlásban foglalt rendelkezés és Munkacsoporti Ajánlás alapján felhozott példa figyelembevételét külön indokolás nélkül mellőzte, mert ezek szerepe, hogy a jogértelmezéshez segítségül szolgálhatnak, de a jogi következtetéseket a bíróságnak elsődlegesen nem ezek alapján az esettípusokra kiadott ajánlások nyomán, hanem a konkrét ügy tényállása figyelembevételével, annak a jogi környezettel való összevetése útján kell levonnia. A felperes a fellebbezésében ezeket az ajánlási hivatkozásokat megismételte, a Kúria az ítéletében a későbbiekben visszatér ezen érvekre.

[26] Az elsőfokú ítélettel kapcsolatos eljárásjogi jogszabálysértések körében a felperes hivatkozott arra is, hogy nem helytálló az a megállapítás, miszerint a felperes a jogsértés mibenlétét nem

jelölte meg. A Kúria kiemeli, hogy az ítélet teljességéhez e körben sem fér kétség, az elsőfokú bíróság a döntésének [24] és [25] pontjaiban az Ákr. alapelveinek megsértésére alapított felperesi érvelést értékelte, annak tükrében, hogy a konkrét tételes jogi normára tekintettel, az alapelvekre alapított hivatkozást - helyesen - annak figyelembevételével kellett elbírálnia. E körben a Kúria osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a felperes a jogsértést az alapvető sérelemre hivatkozás körében nem körvonalazta, a keresetlevelének 5. pontja 4. bekezdése (keresetlevél 14. oldal) csak az Ákr. 3. § (3) bekezdését emelte ki, de az abban a körben előadottak (az alperes nem tett fel kérdéseket a felperesnek az eljárás során, nem vizsgálta meg alaposan a polgári jogi jogviszonyokban és a jogszabályokban foglaltakat) már átvezetnek az Ákr. 62. §-ának megsértése állítására. Tételes jogi norma lévén, a felperes által hivatkozott eljárási jogsérelem ezért az Ákr. 62. §-ára alapítottan vizsgálható volt, ahogy azt az elsőfokú bíróság helytállóan elvégezte. E körben is kimerítette a felperes kereseti kérelmét az ítélet jogi indokolásának [25] pontjában és helyes következtetésre jutott, amelyet a felperes a fellebbezésében nem tudott cáfolni.

[27] Az elsőfokú bíróság szóbeli indokolása és az ítélet írásbeli indokolása közötti, felperes által állított hangsúlyeltolódás kapcsán a Kúria kiemeli, hogy az írásban adott jogi indokolásnak van a kötőerő szempontjából jelentősége, tekintve, hogy az ítéletet kézbesítéssel kell közölni a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 351. § (2) bekezdés a) pontja alapján. A kihirdetéskor csak az indokok rövid ismertetését kell elvégezni, figyelemmel a Pp. 350. § (3) bekezdésére. Ennek alapján nem tekinthető érdemi eljárási hibának, amennyiben a szóbeli indokolásnál bővebb, esetlegesen más szempontot akár jobban kiemelő írásbeli indokolást ad a bíróság.

[28] A felperes a fellebbezésében a közigazgatási bíróság feladata, az alapul fekvő jogszabályok széles körű értelmezése és a hatékony jogvédelem, mint a közigazgatási per célja oldaláról is kifogásolta az elsőfokú bíróság ítéletét. Mivel ez a kérdés átvezet az anyagi jogi hivatkozásokra, a Kúria azok vizsgálatával együtt értékelte a felperes által felhozott fenti érveket.

[29] Nem vitatott a felek között, hogy a kérelmező és a bank közötti kölcsönszerződés felmondásra került, és a felmondást követően a banki követelést több alkalommal engedményezték, legutolsó mozzanatként 2011. május 11. napján a engedményezte tovább a követelést a felperesre.

[30] A felperes mind a kereseti kérelmében, mind a fellebbezésében több, a régi Ptk. egyes rendelkezései (többek között a felmondás - a régi Ptk. 321. § (1) bekezdése, az engedményezés - a régi Ptk. 328. §-a) és az azokhoz fűzött Ptk. Kommentár, valamint jogirodalmi hivatkozások mentén fejtette ki álláspontját az alapul fekvő polgári jogi kérdések értelmezésénél és végső soron az adatvédelmi szempontú levezetésében is ezekből indult ki, az egész követeléskezelési iparágat érintően megnevezve a jogalap problémáját. Nem vitatva ez utóbbinak a jelentőségét, a Kúria hangsúlyozza, hogy a perbeli esetben azonban egy adott követelés engedményezése kapcsán, a kérelmező által az alpereshez intézett kérelem alapján indult hatósági eljárásban hozott közigazgatási határozat jogszerűségét kellett vizsgálni. A polgári jogi kérdések értékelését ezért helyesen - szűk körben mozogva - adta meg az elsőfokú bíróság, tekintettel arra, hogy egy adott konkrét közigazgatási jogvitát kellett elbírálnia, a döntéséhez szükséges releváns tények és irányadó jogszabályok figyelembevételével. A hatékony jogvédelem elvének valóban van egy szubjektív és egy objektív jogvédelmi vetülete is, azonban a közérdek védelme nem jelentheti azt, hogy egy egyéni jogvitában - amelyben az egész iparág követeléskezelési konstrukciói vizsgálatra nem kerülnek - a bíróságnak teljeskörűen kellene szerződéses vagy más jogviszonyok polgári jogi és adatvédelmi szempontú áttekintését elvégeznie.

[31] A felperes által hivatkozott, a régi Ptk. egyes rendelkezései, az azokhoz fűzött indokolás, a jogirodalmi utalások szükségszerűen a normaszöveg, az abban megjelenő „tényállás”

magyarázatát adhatják csupán, de nem adhatnak egyértelmű választ, - legfeljebb csak támpontot - a gazdasági életben megjelenő, sokszínű vagy többretű konstrukciók esetén az adott ügylet helyes értelmezéséhez. Ez mutatkozik meg abban is, hogy a felperes hivatkozásai az egyes, régi Ptk-hoz fűzött példák, magyarázatok kapcsán ellentmondásba kerültek egymással, ahogy arra az alperes helyesen utalt. A felmondás joghatásai és az engedményezés joghatásai kapcsán is a normaszöveg és az annak mentén kifejtett jogirodalmi álláspontok az adott igény egy állapotát jellemzik. Ettől eltérőek lehetnek az egyes életviszonyokban megjelenő, érvényesülő konstrukciók. Nem tekintette ezért a Kúria jogilag téves kiindulópontnak az elsőfokú bíróság és az alperes álláspontját, amikor a követelés *tulajdonjogának* átruházását emelték ki, mert a hangsúly - ahogy azt valamennyi, a felperes által e körben utalt forrás rögzíti - azon van, hogy a követelések átruházhatók, az átruházásuk az azt megalapozó jogi norma tartalma szerint történik. A perben pedig nem volt vitatott, hogy a követelés átruházásra került.

[32] A közigazgatási perben továbbá az sem volt vita tárgya, hogy a kérelmező és a bank közötti kölcsönszerződés felmondásra került. A szerződés megszűnése és az engedményezés joghatásai vonatkozásában volt, - de csak részben - eltérő az érvelés a felek között. Azt az alperes és az elsőfokú bíróság sem vonta kétségbe, hogy egy kölcsönszerződés felmondása azzal jár, - ezáltal a perbeli esetben a kérelmező és a bank között -, hogy a még nem teljesített szolgáltatások, ellenszolgáltatások tekintetében elszámolási kötelezettsége keletkezik a feleknek. A jelen ügy tényállását tekintve azonban azt is figyelembe kell venni, hogy a bank-ellenértékhez jutva egyszerűbben és gyorsabban - a követelését a felmondást követően engedményezte egy harmadik személynek, és a követelés többszöri engedményezés útján került a felperesre engedményezésre (átruházásra). A felperes tehát nem is közvetlenül az eredeti jogosult engedményezése révén és nem is a kölcsönszerződés felmondása előtt vált a követelés jogosultjává. Azt a felperes is kiemelte, hogy az elszámolási kötelezettség a követelésnek - már csak a rendkívüli eljárásrendben való - rendezése érdekében áll fenn. A Kúria álláspontja ezzel kapcsolatban az, - egyezően az alperes és az elsőfokú bíróság következtetésével - hogy ezen elszámolási jogviszony nem jelent szerződéses jogviszonyt, a felperes nem közvetlenül - az egyébként korábban már felmondásra került - kölcsönszerződés alapján jár el a követelés kezelése, behajtása érdekében, hanem mint saját követelését a saját maga nevében és javára érvényesíti. Szemben tehát az érvelésével ez nem a kérelmező (adós) „szerződészerű teljesítésre” szorítása keretében történik, - a szerződészerű (kölcsönszerződés szerinti) teljesítés ebben a szakaszban már fogalmilag kizárt - hanem az önállóan átruházott követelés behajtása a felperes célja.

[33] Ebből következően pedig, ezt a tényállást összevetve a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontjával, megállapítható, hogy a magyar polgári jogi rendelkezések vizsgálatával elvégezve az adatvédelmi szempont értékélését a szerződés teljesítése, mint jogalap nem jöhetne szóba. Ehhez az összevetéshez képest annyival - helyesen - továbbment a vizsgálat során az elsőfokú bíróság, hogy az értelmezéshez segítségül hívta fel a Testületi Ajánlás és a Munkacsoporti Ajánlás alperes által hivatkozott rendelkezéseit. A fellebbezésben foglaltakra utalással (fellebbezés 4.2.2. pontjai, 10-12. oldal) ezen értelmezést a következőkkel pontosítja a Kúria: a felperesnek a kereseti kérelmében és a fellebbezési kérelmében e körben előadott, ezen fenti két ajánlás egyes rendelkezéseit értelmező álláspontja sem vezet más jogi következtetésre. Mind a Testületi Ajánlás 42. számú, fentebb idézett rendelkezése, mind a Munkacsoporti Ajánlás harmadik személyek általi követelésbehajtásra vonatkozó rendelkezése és a felperes által felhozott 8. számú példa összességében arra enged következtetni, hogy csak az alapszerződéshez közvetlenül kapcsolódó, vagy az annak megszűnését közvetlenül követő fizetési felszólítás, adminisztráció valósíthatja meg a szerződés teljesítéséhez szükséges jogalpra hivatkozást a személyes adatok kezelése körében. A 8. számú példa alapján a felperes hivatkozott az érintett alapvető adatainak kezelésére, mint amelyet - értelmezése

szerint - a Munkacsoporti Ajánlás a megbízás alapján követeléskezelést végző szervezetek esetében is elismer a szerződés teljesítése, mint jogalap körében, így a felperes szerint a saját maga esetében is indokolt ennek figyelembevétele. A Kúria ezen esettípusnál is - amely távol esik a jelen perbeli ügy tényállásától - azt a következtetést tudta levonni, hogy a szigorúan véve első lépésnek, lépéseknek tekintendő fizetési felszólítást vette alapul a Munkacsoporti Ajánlás, mint amely még a szerződés teljesítése mint jogalap alapján végezhető adatfeldolgozást kimerítheti, a további lépéseket (például követelésbehajtó ügynökségek bevonása) már a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerint minősítette. E körben tehát nem az engedményezés miatti saját követelés behajtásának vagy a megbízás folytán követeléskezelést végzők elkülönülésének van jelentősége, hanem annak, hogy a szerződés teljesítésétől még (időben) nem választható el egyértelműen a követelés érvényesítéséhez kapcsolódó adatkezelés. A Testületi Ajánlásból a szerződés teljes megszüntetése esetére vonatkozó rendelkezést is idézte a felperes (fellebbezés 4.2.2. pontjai, 12. oldal közepe), mint olyat, amely alátámasztja, hogy ellenkező esetben, vagyis részleges megszűnéskor (mint ahogy a felperes szerint a jelen ügyben történt), fennáll a szerződéses jogalap használata az adatkezelésre. Ennek a rendelkezésnek az értelmezése sem azonos a Kúria olvasatában a felperesi értelmezéssel. A perbeli esetben ugyanis a kölcsönszerződés a felmondással megszűnt a kérelmező és a bank között, a követelés engedményezése ezen nem változtatott, az elszámolási jogviszony nem feleltethető meg a szerződéses jogviszonynak.

[34] A Kúria végül utal a felperesnek az adatkezelési jogalapok és az érintetti tiltakozási jog kapcsán kifejtett álláspontjára. Kiemeli, hogy az alperes helyesen hivatkozott a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy egyrészt a felperes a jogalapok hierarchiája kapcsán ellentmondásosan nyilatkozott, másrészt annak kérdése nem hat ki a konkrét ügy érdemére. Amennyiben a szerződés teljesítése jogalapon a felperes nem kezelheti jogszerűen a követelés érvényesítésével kapcsolatosan a kötelezett személyes adatait, akkor az alperes is rögzítette, hogy még fennállhat a jogos érdek jogalapon az adatkezelés jogszerűsége, de ebben az esetben az érdemérlegelési tesztet el kell végeznie a felperesnek. Ez viszont már kívül esik a konkrét közigazgatási jogvita elbírálásának keretein, ahogy az sem lehet e perben a vizsgálat tárgya, hogy a jogos érdek jogalapra való áttérés miatt a tiltakozási jog biztosítására tekintettel milyen nagyságrendű, milyen adminisztratív teherrel vagy költséggel járó, a tiltakozási kérelmek feldolgozásával felmerülő következményekkel kell a felperesnek számolnia. A tiltakozási jog megléte a Kúria olvasatában is magasabb védelmet nyújt az érintetteknek a személyes adatok kezelésénél, hiszen ez esetben az adatkezelőn van a bizonyítás terhe arra nézve, hogy az adatkezelést olyan kényszerítő, jogos ok indokolja, amely elsőbbséget élvez az érintett érdekeivel, jogaival szemben, vagy amely jogi igény előterjesztéséhez, érvényesítéséhez kapcsolódik. Továbbá a referenciaadat KHR részére történő átadására jogszabály kötelezi a felperest, így annak sincs jelentősége, hogy a GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti, jogi kötelezettség teljesítése jogalapon kezelt személyes adatok között átfedés van a követelés érvényesítése kapcsán kezelt személyes adatokkal, mert ez utóbbi nem kötelezésen alapul, hanem arra csak jogosult a felperes és csakis akkor, ha mint adatkezelő, az érdemérlegelési tesztet elvégzi. A fellebbezés kiegészítésben írt további szempontokat, így a követeléskezelési iparágat érintő vagy általában a nemteljesítés esetén az igényét érvényesítő felet terhelő, a jogos érdek jogalapra való áttéréssel felmerülő nehézségekre hivatkozást az előzőek miatt a Kúria nem értékelhette a konkrét ügyben. Ahogy nem tekintette relevánsnak az elbírálás szempontjából az egyes külföldi bírósági joggyakorlati és nemzetközi jogirodalmi hivatkozásokat, amelyeket a felperes felhozott.

[35] A fentiekre figyelemmel a felperes fellebbezése nem alapos, ezért a Kúria az elsőfokú bíróság érdemben és indokolása szerint is helyes ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [36] A Kúria a fellebbezést a Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.
- [37] A Kúria a pervesztes felperest a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes javára a fellebbezési eljárási költség megfizetésére. Az alperes a felmerült költségét a Pp. 81. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelelően költségjegyzéken felszámította. A Kúria a felperes által fizetendő perköltség összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg, mert a megbízási szerződés szerinti 35 000 + Áfa összeg óradíj alapján felszámított, 6 óra kimutatásával előterjesztett összesen 210 000 forint perköltséget a ténylegesen végzett - fellebbezési ellenkérelem elkészítésével és a fellebbezési tárgyaláson való jelenléttel felmerülő - alperesi munkával arányban állónak tekintette.
- [38] A Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontjában és 46. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések szerint megállapított 40 000 forint összegű fellebbezési illeték viselésére és megfizetésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte.
- [39] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. szeptember 14.

dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. a tanács elnöke,

Ságiné dr. Márkus Anett s.k. előadó bíró,

dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

